

ВАЗОРАТИ САНОАТ ВА ТЕХНОЛОГИЯҲОИ НАВИ
ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН
ВАЗОРАТИ МАОРИФ ВА ИЛМИ ҶУМҲУРИИ
ТОҶИКИСТОН
ДОНИШГОҲИ ТЕХНОЛОГИИ ТОҶИКИСТОН

НИЗОМНОМАИ

ШҶҶРОИ ТАТБИҚ ВА НАШРИ КОРҶОИ ИЛМӢ-ТАҶҚИҚОТӢ ДАР ДОНИШГОҲИ
ТЕХНОЛОГИИ ТОҶИКИСТОН

Бо Қарори ШҶҶрои олимони Донишгоҳи технологии Тоҷикистон
тасдиқ шудааст (Суратмаҷлиси № 01 аз «27» сентябри соли 2017)

ДУШАНБЕ -2017

«ТАСДИҚ МЕКУНАМ»

Ректори Донишгоҳи

технологии Тоҷикистон

Амонзода И.Т.

«___» _____ соли 2017

НИЗОМНОМАИ ШҶҶРОИ ТАТБИҚ ВА НАШРИ ҚОРҶОИ ИЛМӢ-ТАҲҚИҚОТӢ ДАР ДОНИШГОҶИ ТЕХНОЛОГИИ ТОҶИКИСТОН

I. Муқаррароти умумӣ

1. Низомномаи намунавии ШҶҶрои татбиқ ва наشري қорҶои илмӢ-таҳқиқотӢ дар Донишгоҳи технологии Тоҷикистон (минбаъд: Низомнома) дар асоси Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон, Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи маориф», Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи таҳсилоти олии касбӣ ва таҳсилоти касбии баъд аз муассисаи олии таълимӣ», Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи фаъолияти илмӣ ва сиёсати давлатӣ оид ба илму техника», Низомномаи намунавӣ оид ба муассисаи таълимии таҳсилоти олии касбии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва санадҳои дигари меъерӣ ҳуқуқии соҳаи маориф ва илм, Қарори мушовараи Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба низомномаи намунавии ШҶҶрои татбиқ ва наشريҳои КИТ, таҳия гардидааст.

2. ШҶҶрои татбиқ ва наشري қорҶои илмӢ-таҳқиқотӢ дар Донишгоҳи технологии Тоҷикистон (минбаъд - ШҶҶро) дар фаъолияти худ дар асоси қонунҳо ва санадҳои меъерӣ ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон, дастури супоришҳои Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба соҳаи таҳсилоти олии касбӣ ва илмӣ, Оинномаи муассисаи таҳсилоти олии касбӣ ва илмӣ, қарори ШҶҶрои олимон ва фармоишу дастурҳои ректори Донишгоҳи технологии Тоҷикистон ҷиҳати беҳтар кардани сифати қорҶои илмӢ-таҳқиқотӢ, такмили маҳорати тадқиқотии омӯзгорон, ҷустуҷӯи роҳҳо ва усулҳои пешқадами таҳқиқот, вусъати фаъолиятҳои инноватсионӣ конструкторӣ, ихтироъкорӣ, истифодаи технологияи инноватсионӣ дар ҷараёни қорҶои илмӣ, татбиқи натиҷаи қорҶои илмӢ-таҳқиқотиро дар истехсолот ва раванди таълим, инчунин наشري онҳоро ба роҳ мемонад.

II. Мақсад ва вазифаҳои асосии шҶҶрои татбиқ ва наشري қорҶои илмӢ-таҳқиқотӢ

3. Муайян кардани дурнамо ва самтҳои фаъолияти ҷорӣ татбиқ ва наشري қорҶои илмӢ-таҳқиқотӢ ва илмӣ-методӣ, баррасӣ ва муҳокимаи нақшаи солна ва дурнамои татбиқ ва наشري қорҶои илмӢ-таҳқиқотӢ ва илмӣ-методӣ Донишгоҳи технологии Тоҷикистон ва барои тасдиқ ба ШҶҶрои олимон (техникӣ)-и Донишгоҳи технологии Тоҷикистон пешниҳод намудани он.

4. Баррасӣ ва муҳокимаи ҳисоботи илмии Донишгоҳи технологии Тоҷикистон ва зерсохторҳои онҳо оид ба татбиқ ва наشري қорҶои илмӢ-таҳқиқотӢ ва илмӣ-методӣ, омодагии тавсияҳо аз рӯи натиҷаҳои қорҶои онҳо.

5. Ҳамоҳангсозии фаъолияти илмӣ-таҳқиқотӣ ва илмӣ-методӣ омӯзгорону қорҶондони факултетҳо, кафедраҳо ва сохторҳои таркибии Донишгоҳи технологии Тоҷикистон дар самти наشر ва ба раванди истехсолот ва таълим ворид кардани натиҷаву дастовардҳои илмӣ.

6. Қорқарди асосҳои концептуалии самтҳои афзалиятноки қорҶои илмӢ-тадқиқотӣ, илмӣ-методӣ ва озмоишӣ, таҳияи тавсияҳои бозғаймодӣ илмӣ доир ба масъалаҳои ташкил ва такмили қорҶои илмӢ-таҳқиқотӣ ва илмӣ-методӣ аз рӯи

равияҳо, ихтисосҳо ва тахассусҳои амалкунандаи донишгоҳ, пешниҳод намудани тавсияҳои илмӣ-методӣ чиҳати татбиқи технологияи инноватсионӣ дар фаъолияти илмӣ.

7. Банақшагирӣ ва роҳандозии татбиқ ва наشري корҳои илмӣ-таҳқиқотӣ ва илмӣ-методии Донишгоҳи технологияи Тоҷикистон аз рӯи самтҳои таҳқиқоти илмӣ.

8. Коркарди пешниҳоди тавсияҳо оид ба масъалаи ташкили кор аз рӯи самтҳои таҳқиқоти илмӣ ва барои наشري адабиётҳои илмӣ, методӣ, дастурҳо, матнҳо ва китобҳои дарсӣ.

9. Татбиқи таҷрибаи пешқадам оид ба ташкил ва такмили корҳои илмӣ-таҳқиқотӣ ва илмӣ-методӣ, ташхис ва коркарди тавсияҳои илмӣ-методӣ чиҳати такмили технологияи гузаронидани таҳқиқотҳо аз рӯи самтҳои фаъолияти илмӣ Донишгоҳи технологияи Тоҷикистон.

10. Муайян намудани самтҳои афзалиятноки корҳои илмӣ-таҳқиқотӣ, илмӣ-методӣ ва озмоишӣ.

11. Ба танзим даровардани масъалаҳои оморасозии кадрҳо, бозомӯзӣ ва такмили ихтисоси кормандони Донишгоҳи технологияи Тоҷикистон дар дохил ва хориҷи кишвар.

12. Назорати рафти иҷрои нақшаи дурнамои татбиқ ва наشري корҳои илмӣ-таҳқиқотӣ ва илмӣ-методии кафедраҳо ва сохторҳои дигар.

13. Таҳияи лоиҳаҳо барои маблағгузорӣ аз буҷет ва манбаҳои дигар ва барои мурағаб сохтани онҳо қалб намудани кафедра ва сохторҳои мухталифи Донишгоҳи технологияи Тоҷикистон.

14. Амалӣ намудани барномаи тайёр кардани мутахассисони ҷавон дар Донишгоҳи технологияи Тоҷикистон.

15. Ба амал баровардани муаррифии асарҳои тозанаشري омӯзгорони Донишгоҳи технологияи Тоҷикистон.

16. Ба амал баровардани муаррифии рисолаҳои илмӣ (магистрӣ, номзадӣ, докторӣ аз рӯи ихтисос (PhD) ва докторӣ)-и ҳайати профессору омӯзгорон ва кормандони илмӣ Донишгоҳи технологияи Тоҷикистон.

17. Ташкил ва гузаронидани конференсияҳои илмӣ, анҷуманд симпозиумҳои соҳавӣ, семинарҳои илмӣ-назариявӣ ва илмӣ-методӣ, мизи мудаввар, маҳфилҳои илмӣ дар самтҳои фаъолияти донишгоҳ, мавриди омӯзиш қарор додани муаммоҳои ҳалталаби илмӣ-таҳқиқотӣ, семинарҳои илмӣ омӯзишӣ чиҳати баланд бардоштани салоҳиятнокии илмӣ мутахассисони ҷавон, роҳҳои мурағаб намудани лоиҳаҳои илмӣ, истифодаи технологияҳои навини инноватсионӣ дар ҷараёни корҳои илмӣ-таҳқиқотӣ ва илмӣ-методӣ.

18. Ба амал баровардани ҳамкориҳои илмӣ-методии Донишгоҳи технологияи Тоҷикистон бо марказҳои бонуфузи илмӣ кишвар ва хориҷи он.

III. Ташкили фаъолияти умумии шӯрои татбиқ ва наشري корҳои илмӣ-таҳқиқотӣ

19. Шӯро муовини ректор оид ба илм ва татбиқоти Донишгоҳи технологияи Тоҷикистон раисӣ намуда, назорати татбиқ ва наشري корҳои илмӣ-таҳқиқотии илмӣ-методиро ба роҳ мемонад.

20. Муовини ректор оид ба илм ва татбиқот чиҳати ташкил, вазъи татбиқ ва наشري корҳои илмӣ-таҳқиқотӣ ва илмӣ-методии донишгоҳ масъул буда, мунтазам аз рафти фаъолияти донишгоҳ дар ин самтҳо, ҳамчунин ҷораҳои андешидашуда чиҳати такмили додани онҳо ба Шӯрои олимони донишгоҳ маълумот медиҳад.

21. Муовини ректор оид ба илм ва татбиқот раванди иҷрои қарорҳои қабулнамудани Шӯро дар донишгоҳ назорат менамояд.

22. Ҳайати Шӯро, Шӯрои олимони донишгоҳ тасдиқ менамояд.

23. Ба ҳайати Шӯро декан ё муовини декан оид ба корҳои илмӣ, мудирони кафедраҳо, роҳбарони сохторҳои илмӣ, профессорону омӯзгорон, устодону кормандони соҳибтаҷриба ва мутахассисони дигар метавонад шомил гарданд.

24. Фаъолияти Шӯро дар давоми соли таҳсил тибқи нақшаи аз ҷониби ректори донишгоҳ тасдиқшуда ба роҳ монда мешавад.

25. Кори Шӯро дар мувофиқа бо нақшае, ки аз ҷониби раиси он барои соли таҳсил тасдиқ карда шудааст, ба роҳ монда мешавад.

26. Шӯро чаласаҳои худро ҳар се моҳ як маротиба баргузор менамояд.

27. Ҷаласаҳои Шӯро тибқи нишондоди нақшаи қорӣ баргузор гардида, дар протокол сабт мегарданд, аз ҷониби котиби Шӯро таҳия ва аз ҷониби раиси он имзо карда мешаванд.

28. Барои таҳия ва ҳифз намудани ҳуҷҷатҳои Шӯро, ки ба мӯҳлати 5 сол нигоҳ дошта мешаванд, котиби он масъул аст.

29. Шӯро ҳуқуқи қабул кардани қарорро дар сурати ҳозир будани на камтар аз 2/3 ҳиссаи аъзоён соҳиб мегардад. Қарорҳо бо овоздиҳии кушод ва овози барзиёди аъзоёни ҳузурдошта қабул карда мешаванд. Ҳангоми баробарвазн будани овозҳо овози раиси Шӯро ҳалқунанда мебошад. Дар мавриди баъзе масъалаҳо қарорҳо метавонанд бо овоздиҳии пинҳонӣ қабул карда шаванд. Дар ҳолати норозӣ будани раиси Шӯро бо қарори қабулшуда масъала барои баррасӣ ба Шӯрои олимон (техникӣ)-и донишгоҳ гузошта мешавад.

30. Қарорҳо ва тавсияҳои Шӯро (тибқи фармоишу дастурҳои ректор, супоришҳои муовини ректор оид ба илм ва татбиқот бо зикри мӯҳлати иҷрои онҳо ба деканат, кафедраҳои факултетҳо, кафедраҳои умумимуассисавӣ ва сохторҳои таркибии донишгоҳ барои иҷро пешниҳод карда мешаванд. Ҳамаи сохторҳои донишгоҳ доир ба фаъолияти илмӣ-таҳқиқотӣ ва илмӣ-методӣ барои амалӣ намудани қарорҳои Шӯро муваззаф ҳастанд ва оид ба амалӣ намудани онҳо ба Шӯро ҳисобот (гузориш, маълумотнома) манзур менамоянд.

31. Шӯро дар назди Шӯрои олимони донишгоҳ соле як маротиба оид ба фаъолияти худ ҳисобот медиҳад.

IV. Вазифаҳои шӯро дар самти татбиқи корҳои илмӣ-таҳқиқотӣ

32. Шӯро натиҷаҳои корҳои илмӣ-таҳқиқотиро барои дар ду самт татбиқ намудан тавсия медиҳад: дар истехсолот ва дар раванди таълим.

33. Шаклҳои татбиқи натиҷаҳои корҳои илмӣ-таҳқиқотӣ дар истехсолот ва марҳилаҳои он, ки Шӯро тавсия медиҳад:

- таҳқиқоти патентӣ - ин амал имконият медиҳад, ки дар асоси таҳлили тавсифи ихтироот талаботи истеъмолкунандаҳо (муштариён) ба маҳсулоти намуди мазкур муқаррар карда шуда, муассисаҳои рақиб ва муассисаҳои имконпазири ҳамкор ошкор карда шаванд. Таҳқиқоти патентӣ инчунин барои рекламаи маҳсулоти рақобатпазир ва ташаккули омилҳои арзишӣ, ислоҳ намудани раванди коркард ва қорӣ намудани он дар истехсолот амалӣ карда мешавад. Натиҷаҳои таҳқиқоти патентӣ дар намуди ҳисобот, маълумот оид ба кашфиёт, ки мутобиқи стандартҳои амаликунанда муайян карда шудааст, тартиб дода шуда, ба Шӯро барои баррасии минбаъда пешниҳод мегардад;

- гирифтани шаҳодатнома дар бораи бақайдгирии давлатии захираи иттилоотӣ - шаҳодатнома дар асоси дархости иҷрокунандагон дар якҷоягӣ бо фармоишгар ва таҳиягарони он дар асоси шартномаи дутарафа, бо пешниҳоди санадҳои меъёрӣ аз қайди давлатӣ гузаронида мешавад. Татбиқи натиҷаҳои корҳои илмӣ-таҳқиқотӣ дар асоси натиҷаҳои бадастовардаи иҷрокунандагон минбаъд аз ҷониби Шӯро бо назардошти талаботи маъмури ва ҳуқуқии шаҳодатномаҳои амаликунанда тавсия дода мешавад;

- татбиқи таҳқиқоти илмӣ дар истехсолот - ҳамчун марҳилаи ниҳии корҳои таҳқиқотӣ-илмӣ буда, Шӯро дар ин марҳила татбиқро барои комёбшавӣ ба истифодаи амалии ғояҳои пешқадам, ихтироот, натиҷаҳои таҳқиқоти илмӣ (инноватсияҳо) тавсия медиҳад;

- дарёфти фармоишгарон барои иҷрои корҳои илмӣ-таҳқиқотӣ – Шӯро фармоишгарон ё супоридиҳандагонро аз ҳисоби идораҳои техникӣ вазоратҳо, муассисаҳои истеҳсолӣ, пажӯҳишгоҳҳои илмӣ-таҳқиқотӣ ва ғайра тавсия намуда, корхоро мутобиқи шартномаҳои дутарафа, ки дар онҳо пешниҳод оид ба татбиқи коркардҳо, шартҳои техникӣ ва супоришҳои техникӣ тавсиф карда мешаванд, инчунин санадҳои лоиҳавӣ, дастурҳои муваққатӣ, нишондодҳо ва ғайраро дар бар мегирад, ба роҳ мемонад;

- ташкили чараёни татбиқ - чараёни татбиқ аз ҷониби Шӯро дар ду марҳила тавсия карда мешавад: татбиқи озмоишӣ-истеҳсолӣ ва татбиқи силсилавӣ (татбиқи комёбиҳои илмӣ, техникаи нав, технологияҳои нав). Дар марҳилаи аввал пешниҳодҳо оид ба татбиқи корҳои илмӣ-таҳқиқотии анҷомёфта дар Шӯро ташхис карда шуда (дар ҳолати пешниҳодҳои муҳиму арзанда онҳо метавонанд дар мушовараи вазоратҳо мавриди муҳокима қарор гиранд), ба истеҳсолот барои дар амал татбиқ намудан тавсия карда мешаванд. Пас аз озмоиши таҷрибавӣ-истеҳсолӣ коркардҳои тозаии корҳои илмӣ-таҳқиқотӣ барои истеҳсоли силсилавӣ тавсия карда мешаванд. Дар ин марҳила Донишгоҳи технологии Тоҷикистон дар татбиқи он ширкат меварзанд ё мувофиқи дархости муассисаҳои ҷорикунанда ба онҳо машварат медиҳанд ё кӯмаки илмӣ-техникӣ мерасонанд ва ғ. Баъд аз татбиқи комёбиҳои илм дар истеҳсолот маълумотномаи тавзеҳӣ, ки ба он таъйидномаи татбиқ ва озмоишҳои истифодабарӣ, ҳисоби самаранокии иқтисодӣ (сарфакорӣ), маълумот дар бораи татбиқ, ҳаҷми солонаи сарфакорӣ, нақшаҳо оид ба паст намудани арзиши асли, қарор оид ба саҳми иштироки донишгоҳ дар коркард ва татбиқ, ҳисоби фонди музди меҳнат ва дигар ҳуҷжатҳо замима карда мешаванд.

34. Шаклҳои татбиқи натиҷаҳои корҳои илмӣ-таҳқиқотӣ дар раванди таълим, ки Шӯро тавсия медиҳад:

- хондани лексияҳои проблемавӣ оид ба мавзӯҳои корҳои илмӣ-таҳқиқотӣ дар робитаи мутақобила бо фаъолияти касбии ояндаи таълимгиранда;

- ҷорӣ намудани фаслҳои назариявӣ нав ба лексияҳо ва семинарҳо;

- афзун гардонидани номгӯи адабиёти таълимии ҳатмӣ ва иловагӣ аз ҳисоби мавзӯҳои корҳои илмӣ-таҳқиқотӣ;

- ҷорӣ намудани корҳои озмоишии нав ба дарсҳои лабораторӣ аз рӯи фанҳои барномаи таълимӣ;

- азхудкунии методикаи нави таҳқиқот, таҳлил, пайваस्तкунии ҳаммонанд;

- азхудкунии усулҳои кор бо асбобҳои нав;

- навиштани рефератҳо, корҳои курсӣ, шарҳҳои назариявӣ аз рӯи мавзӯҳои корҳои илмӣ-таҳқиқотӣ аз ҷониби таълимгирандагон;

- таҳсили назариявӣ ва амалии беруназарсӣ (бо сафар) дар марказҳои илмӣ-таълимӣ, ки бо корҳои илмӣ-таҳқиқотии кафедра алоқаманданд;

- ҷалб намудани таълимгирандагон ба корҳои илмӣ-таҳқиқотии озмоишӣ мутобиқи мавзӯҳои корҳои илмӣ-таҳқиқотӣ;

- омода намудани таълимгирандагон ба конференсияҳои илмӣ донишҷӯён (дар шакли реферативӣ ва озмоишӣ);

- тайёр кардани таълимгирандагон барои иштирок дар конференсияҳои илмӣ дохилӣ ва берунаи муассисаи таҳсилоти олии касбӣ ва илмӣ;

- ҷалб намудани таълимгирандагон барои таҳия ва нашри мақолаҳо аз рӯи натиҷаи корҳои илмӣ-таҳқиқотӣ;

- коркард ва ороиши стендҳо, навиштаҷот, слайдҳо, презентатсияҳои мултимедӣ аз рӯи мавзӯҳо ва натиҷаҳои корҳои илмӣ-таҳқиқотӣ барои кафедраҳо;

- нашри рисолаҳо, патентҳо, мақолаҳо ва тафсирҳои илмӣ, ки дар нашрияҳои илмӣ баландмақом ҷоп шуда, ба манбааи маълумоти Web of Science, Scopus, Astrophysics Data System, PubMed, MathSciNet, zbMATH, Chemical Abstracts, Springer, Agris, GeoRef, РИНЦ ва ғайра дохил мешаванд, фишурда (тезис)-и маърузаҳо дар

конференсияҳо, анҷуманҳо, симпозимҳо дар кишварҳои хориҷии дуру наздик, маърузаҳои стендӣ дар ҷаласа ва конференсияҳои сатҳи баланд, дифои рисолаҳо ва дигар сарчашмаҳои маълумоти илмӣ ва ғайра.

V. Вазифаҳои шӯро дар самти наشري корҳои илмӣ-таҳқиқотӣ, илмӣ-методӣ ва таълимӣ

35. Шӯро барои таҳия, баррасӣ ва тасвиби маводҳои таълимӣ ва таълимию методӣ ва адабиёти илмӣ ва наشري онҳо дар шакли чопи матбаавӣ ё дар шакли электронӣ масъул мебошад.

36. Қарорҳои Шӯро оид ба мазмуни дастнавис барои муаллифон хусусияти машваратӣ доранд; иҷрои қарор дар бораи наشري дастнавис ё рад кардани он барои муаллифон ҳатмӣ мебошад.

37. Шӯро фаъолияти худро дар ҳамоҳангӣ бо шӯрои илмӣ, методӣ ва таълимии факултет ва сохторҳои таркибии донишгоҳ ба роҳ мемонад.

38. Вазифаҳои Шӯро оид ба муайян намудани самтҳои муҳимтарини нашр:

- омӯзиши вазъи таъмини фанҳои таълимии зинаи магистратура ва докторантура (PhD) бо китобу дастурҳо, муайян кардани фанҳое, ки барои онҳо адабиёти илмӣ ва ё таълимӣ, ки ба талаботҳои муосири илмӣ ва сатҳи технологияҳои таълимӣ ҷавобгӯ аст, вучуд надорад;

- тайёр намудани нақшаҳои дурнамо ва ҷорӣ таҳия ва речаи наشري адабиёти илмӣ, таълимӣ ва таълимӣ-методии зинаи магистратура ва докторантура (PhD);

- интихоби озмунии дастхатҳо бо мақсади мукамал ва беҳтар намудани адабиёти таълимӣ ва илмӣ барои донишҷӯён, магистрантҳо, аспирантҳо, унвонҷӯён ва докторантҳо аз рӯи ихтисос (PhD);

- мусоидат ба ҳайати профессорону омӯзгорон ва кормандони донишгоҳ дар тайёр намудани дастнависҳо ва монографияҳо;

- муайян намудани самтҳои муҳимтарини фаъолияти илмӣ, таълимӣ-методӣ барои таҳия намудани нашрияҳои фармоишӣ ва роҳнамоии муаллифон дар тайёр намудани дастнависҳо;

- ҳамоҳангсозии кори ҳайати устодону омӯзгорон ва кормандони донишгоҳ дар омодаسازی дастнависҳои адабиёти илмӣ, таълимӣ ва таълимию методӣ барои магистратура ва докторантура (PhD);

- омодаسازی тавсияҳо оид ба додани ҳаққи қалам ба муаллиф ва ғ.

39. Шӯро ба дастхатҳои илмӣ, таълимӣ, адабиёти таълимию методӣ, ки ба он ворид шудаанд, тақриз медиҳад, экспертиза ва баррасии дастнависҳои пешниҳодшударо мегузаронад, масъалаи мутобиқати дастнавис ба талаботҳо барои наشري онро, ҳаллу фасл мекунад.

40. Талаботи Шӯро ба муаллифон:

- ҳар як муаллиф мустақилона ё дар ҳамкорӣ бо муаллифони дигар метавонад ба нақшаи нашр дастхатҳои худро пешниҳод кунад;

- дастхатҳои китоби дарсӣ ва дастурамали таълимӣ бояд ба барномаҳои таълимӣ мувофиқ бошанд, дар асоси на камтар аз се соли таҷрибаи таълими ин фан омода шуда бошад;

- дастхатҳо бояд ба меъёрҳои пешниҳоднамуда ҷавобгӯ бошанд.

41. Талаботи Шӯро барои адабиёти таълимӣ:

- андозаи муносиби мазмун, мутобиқат ва пуррагии он. Ҳаҷми мазмуни китоби дарсӣ бояд ба шумораи кредитҳои фан мувофиқ бошад;

- навоарӣ: дастури таълимӣ бояд ба сатҳи муосири рушди илм мувофиқ бошад, дар асоси сарчашмаҳои муосир таҳия шуда бошад;

- мувофиқ будан ба низоми кредитии таҳсил: сохторкунонии маводи таълимӣ, саволҳо барои худназораткунии донишҷӯён, мавзӯҳои корҳои мустақилонаи

донишчӯён, санчишҳо, роҳнамои методӣ барои амалӣ намудани корҳои мустақилонаи донишчӯён ва ғайра;

- баҳисобгирии усули ба таври инфиродӣ равонашуда, маҳсулноки дар раванди таълим ва ғ.;

- мувофиқат ба барномаи таълимии стандартӣ;

- мавҷудияти асолат ва навгонии усулҳои таҳия (муоширати дутарафа бо донишчӯён, таъмини иброи нуктаҳои назари гуногун, паҳлуҳои қавӣ ва заифи падидаҳо, равандҳо, проблемавӣ будани он, ҳавасмандгардонии фикрии худмушоҳидакунӣ, худтаҳлилкунӣ, худбаҳоидиҳии донишчӯён, таҳияи низоми хударзёбии равандҳо, зухуротҳо, ба амалия равонашуда ва ғ.);

- мавҷуд будани маводҳо, усулҳои нав, имкони истифодаи амалӣ, таҳқиқотҳои байнифанӣ, маълумот оид ба дастовардҳои муосири илмӣ дар маводи пешниҳодшуда.

42. Талаботи Шӯро барои адабиёти илмӣ:

- навгонӣ: маълумот дар бораи дастовардҳои охиринаи илм;

- қисмати фарҳангӣ (эпиграфҳои асил, иттилооти таърихӣ, маълумот аз таърихи илм);

- мувофиқат ба сатҳи муосири илмӣ (дар соҳа).

- дараҷаи фарогирии масъалаҳои амалӣ, воқеияти онҳо.

43. Дастхатҳои китобҳои илмӣ, монография, дарсӣ, дастурҳои таълимӣ ва дигар корҳои илмӣ бояд се тақризи мусбат дошта бошанд - якто дохилӣ ва дуто беруна. Мушовирон бояд докторон ва ё номзадҳои илм бошанд.

44. Дар тақриз бояд мувофиқи мақсад будани нашр дар асосҳои зерин тасдиқ карда шавад:

- мувофиқ будани дастнавис ба барномаи таълимӣ ва дастовардҳои муосири илму техника ва технология;

- навоарӣ ва аҳамияти амалии мавод;

- мувофиқ будани сохтор ва мазмуни дастнавис ба талабҳо, ки барои ин намуди нашрияҳо пешниҳод мешаванд (китобҳои илмӣ, дарсӣ, дастурамалҳои таълимӣ ва ғайра);

- мувофиқ будани дастхатҳо ба талаботи бақайдгирии нашрияҳои илмӣ, таълимӣ, истифодаи истилоҳоти умумӣ, меъёрҳо ва ғ.

45. Хулосаи кафедра ё сохтори дахлдор, ки дар он муаллифи дастнавис кор мекунад, бо имзои роҳбари кафедра ё сохтори дигари дахлдор, бояд маълумоти зеринро дар бар гирад:

- мувофиқи матлаб будани наشري маводи пешниҳодшуда;

- саҳеҳии муаллифии шахсоне, ки дар мавод қайд шудаанд;

- дар бораи мувофиқати маводи дастхат ба барномаҳои таълимии фанҳои дахлдор;

- номгӯи гурӯҳҳои мушаххас - донишчӯён, аспирантон, докторантон аз рӯи ихтисос (PhD), унвончӯён, омӯзгорон, шунавандагони донишкадаҳои тақмили ихтисос ва дигарон, ки ин нашрияро истифода бурда метавонанд;

- тасдиқи пешгирии такроршавии маводи мавҷудбуда, ки аллақай дар нашрияҳои монанд ба он инъикос шудаанд;

- нишондоди дараҷаи таъмини таълимгирандагон бо дигар адабиёт оид ба ин ихтисос;

- мавҷудияти чунин нашрияҳо (бо нишон додани матбаа, ҷой, соли нашр ва адади нашр);

- мавҷудият ё набудани ин гуна нашрияҳо дар китобхонаи донишгоҳ (бо нишон додани шумораи нусхаҳо).

46. Дастнависҳо бояд қаблан аз ҷониби тақризгарон дар ҷаласаҳои кафедра ё сохтори дахлдор баррасӣ карда шаванд. Баъд аз муҳокимаи мусбат кафедра ё сохтори дахлдор дастнависро барои баррасӣ ба Шӯрои олимони факултет ё донишгоҳ тавсия медиҳад.

47. Ба сифати муқарризи берунӣ барои китобҳои илмӣ, дарсӣ ва дастурамалҳои дарсии назариявӣ, Шӯрои олимони факултет ё донишгоҳӣ бояд кафедра ё сохтори дахлдори донишгоҳро оид ба ин ихтисос таъин кунад: баррасӣ дар ҷаласаи ин кафедра ё сохтори дахлдор тасдиқ карда мешавад. Барои дастурамалҳои таълимӣ ва машғулиятҳои лабораторӣ, муқарризи берунӣ метавонад дар ҷаласаи кафедра ё сохтори дахлдор бе баррасии Шӯрои олимони факултет ё донишгоҳӣ тасдиқ карда шавад.

48. Ҳамчун муқарризи дохилӣ бояд профессорону омӯзгорон ё кормандони муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ ва илмӣ ҷалб карда шаванд, ки дар якҷоягӣ бо муаллифони дастнавис дар як кафедра (лаборатория) ё сохтори дигари дахлдор кор намеkunанд. Дар сурати мавҷуд набудани мутахассисон дар муассисаи таҳсилоти олии касбӣ ё илмӣ, ё дар дигар шӯба ва озмоишгоҳҳои онҳо муқарризони дохилро ба беруна иваз кардан мумкин аст, аз ҷумла, аз мутахассисони дигар муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ ва илмӣ.

49. Дар асоси қарори Шӯро дастнавис барои хулосаи ниҳой оид ба мувофиқ будани нашрия метавонад ба баррасии иловагӣ ба коршиносон, бе ошкор кардани муаллифи он, пешниҳод карда шавад.

50. Дар ҳолати баррасии манфӣ баъди муҳокимаи Шӯро дастнавис метавонад ба муаллифон бо зикри ночоиз будан ба нашр ва ё барои коркарди нав баргардонида шавад.

51. Дар ҳолати розӣ набудан бо ақидаи Шӯро муаллифон метавонанд муоинаи дастхатҳои худро аз сари нав анҷом диҳанд. Баъд аз ин дастнавис бояд аз нав дар ҷаласа ва семинарҳои илмии кафедра ё сохтори дахлдор бо эълони ақидаи манфӣ ва ангеҳои он баррасӣ карда шавад ва сипас аз нав дар Шӯро бо назардошти қарори тақрири кафедра ё сохтори дахлдор баррасӣ карда шавад.

52. Адади нашр аз ҷониби Шӯро дар асоси омӯзиши талаботи китобхонаҳо ва дархости ташкилотҳои беруна муқаррар карда мешавад.

53. Баъди қарори мусбати Шӯро, муаллиф ҳатман дар давоми як моҳ бояд дасхатро барои нашр пешниҳод кунад.

VI. Муқаррароти хотимавӣ

54. Ҳамаи масъалаҳои баҳснок, ки дар раванди баррасии татбиқ ва наشري корҳои илмӣ-таҳқиқотӣ ба миён меоянд, аз рӯи тартиби муайянкардаи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳал карда мешаванд.